

Dosarul nr. 2ra-426/21

Prima instanță: Judecătoria Căușeni, sediul Ștefan Vodă (jud. I. Nașco)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Panov, I. Țurcan, L. Pruteanu)

ÎNCHEIERE

19 mai 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Dumitru Mardari
Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către Tatiana Dercaci (Roșca), reprezentată de către avocatul Ion Cîșlari,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Serghei Roșca împotriva Tatiane Roșca cu privire la partajarea bunului proprietate comună în devălmășie a soților,

împotriva deciziei din 24 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de către Tatiana Roșca și au fost menținute hotărârile din 10 martie 2020 și hotărârea suplimentară din 06 aprilie 2020 ale Judecătoriei Căușeni, sediul Ștefan Vodă,

constată:

La 29 octombrie 2019 Serghei Roșca a depus cerere de chemare în judecată împotriva Tatiane Roșca cu privire la partajarea bunului proprietate comună în devălmășie a soților.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, la 03 august 2013 a înregistrat cu pârâta căsătoria la Primăria s. Popeasca, r-nul Ștefan Vodă, care a fost trecută în Registrul actelor de stare civilă sub nr. 09. Din căsătorie au un copil minor, fiica XXXX.

A menționat că, prin hotărârea din 03 mai 2019 a Judecătoriei Căușeni, sediul Ștefan Vodă, căsătoria încheiată între el și Tatiana Roșca a fost desfăcută.

A susținut că, pe parcursul căsătoriei, împreună cu pârâta au procurat automobilul de model xxxx în sumă de 3500 de Euro, care la moment se află în posesia pârâtei.

A solicitat partajarea bunului proprietate comună în devălmășie a soților prin încasarea de la Tatiana Roșca a sumei de 1750 de Euro, ce constituie costul a ½ cotă-parte din automobilului procurat în timpul căsătoriei.

Prin hotărârea din 10 martie 2020 a Judecătoriei Căușeni, sediul Ștefan Vodă,

a fost admisă acțiunea depusă de către Serghei Roșca, a fost partajat bunul proprietatea comună în devălmășie a soților Serghei Roșca și Tatiana Roșca și, anume, automobilul de model xxxx și a fost încasată de la Tatiana Roșca în beneficiul lui Serghei Roșca ½ parte din costul automobilului, adică suma de 1750 de Euro sau în lei moldovenești conform cursului oficial al Băncii Naționale a Moldovei la momentul executării hotărârii.

Prin hotărârea suplimentară din 06 aprilie 2020 a Judecătorei Căușeni, sediul Ștefan Vodă, au fost încasate de la Tatiana Roșca în beneficiul lui Serghei Roșca cheltuielile de judecată în sumă de 1 021 de lei.

La 13 martie 2020 Tatiana Roșca a declarat apel nemotivat, iar la 04 mai 2020 și 03 iulie 2020 a declarat apel împotriva hotărârii și hotărârii suplimentare ale primei instanțe, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a hotărârii și hotărârii suplimentare ale primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii, cu încasarea de la intimat a cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 1500 de lei și a taxei de stat la depunerea apelului în sumă de 766 de lei.

Prin decizia din 24 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de către Tatiana Roșca și au fost menținute hotărârea și hotărârea suplimentară ale primei instanțe.

Instanța de apel a reținut că, în ședința de judecată s-a stabilit cu certitudine că, conform adeverinței eliberate de Agenția Servicii Publice, automobilul de model xxxx a fost dobândit la 16 ianuarie 2018 în timpul căsătoriei foștilor soți, Serghei Roșca cu Tatiana Roșca și, respectiv, constituie bun proprietate comună în devălmășie.

În acest context, instanța de apel a considerat că, nu pot fi reținute ca întemeiate alegațiile invocate în cererea de apel precum că, adeverința eliberată de Agenția Servicii Publice nu confirmă modul de obținere (pecuniară sau gratuită) și implicit, în consecință, nu confirmă faptul că, automobilul enunțat este un bun proprietate comună în devălmășie a foștilor soți, Serghei Roșca și Tatiana Roșca, sau este numai un bun personal al unuia dintre soți și, anume, al Tatiane Roșca obținut prin moștenire sau în baza altor convenții gratuite, reieșind din prevederile art. 22 din Codul familiei. Or, prin prisma art. 371 alin. (2) din Codul civil, orice bun dobândit de soți în timpul căsătoriei se prezumă proprietate comună în devălmășie până la proba contrară.

În circumstanțele în care automobilul enunțat a fost înregistrat la 16 ianuarie 2018 în timpul căsătoriei lui Serghei Roșca cu Tatiana Roșca, iar alte probe, care să confirme faptul că, bunul enunțat este proprietate personală a unuia dintre soți, în conformitate cu art. 118 alin. (1) CPC, nu au fost prezentate, instanța de apel a conchis că, bunul enunțat este bun proprietate comună în devălmășie.

Instanța de apel a mai reținut că, materialele cauzei denotă faptul că, la 27 decembrie 2019 automobilul enunțat a fost înstrăinat, iar prețul minim de piață al unui automobil de model xxxx este de 3500 de euro (f. d. 34-35).

Succesiv, instanța de apel a relevat că, reprezentantul apelantei în cererea de apel a invocat faptul că, constatarea instanței de judecată precum că, prețul minim de piață al unui automobil de model xxxx este de 3500 de euro, nu a fost dovedită

cu probe veridice și suficiente.

Sub acest aspect, instanța de apel a menționat că, valoarea bunului enunțat este una rezonabilă, fiind determinată în baza prețurilor de vânzare ale autoturismelor de același model, cu același an de producere, iar deși apelanta invocă că, nu este de acord cu valoarea bunului, aceasta nu a prezentat careva probe, care să ateste costul bunului enunțat.

Instanța de apel a relevat că, nu poate fi reținut ca întemeiat argumentul invocat în cererea de apel precum că, nu a fost atras în proces noul proprietar al bunului, or, Mihail Dercaci nu este subiect al raportului material litigios, și antrenarea acesteia în proces nu a fost necesară. Mai mult ca atât, intimatul a solicitat partajarea bunului proprietate comună în devălmășie a soților prin încasarea a 1/2 parte din costul automobilului și nu prin atribuirea în proprietatea sa a acestui bun mobil.

În consecință, dat fiind faptul că, în ședința de judecată s-a stabilit cu certitudine că, pe parcursul căsătoriei foștii soți au dobândit automobilul de model xxxx, instanța de apel a considerat întemeiată concluzia primei instanțe. Or, în caz contrar, respingerea acțiunii ar constitui teme de încălcare a prevederilor art. 46 din Constituția Republicii Moldova și ale art. 1 din Primul Protocol adițional la Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

De asemenea, instanța de apel, făcând trimitere la a considerat că, prima instanță just a încasat de la Tatiana Roșca în beneficiul lui Serghei Roșca taxa de stat în sumă de 1 021 de lei.

La 26 ianuarie 2021 Tatiana Dercaci (Roșca), reprezentată de către avocatul Ion Cîșlari, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri sau trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel.

În motivarea recursului a indicat că, nu sunt de acord cu hotărârile judecătorești, deoarece instanțele judecătorești au interpretat eronat legea și au apreciat arbitrar probele.

A menționat că, instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor argumentelor invocate în cererea de apel.

A susținut că, instanța de apel a omis să elucideze în modul corespunzător circumstanța precum că, intimatul a solicitat încasarea de la Tatiana Roșca a 1/2 parte din pretinsul preț de procurare a automobilului de model xxxx, or, această circumstanță dacă ar fi fost elucidată, pe cale de consecință, s-ar fi casat hotărârea primei instanțe odată ce o asemenea pretenție este contrară art. 25 alin. (1)-(4) CPC.

A afirmat că, intimatul nu a depus o cerere de concretizare a acțiunii, prin care să concretizeze din care valoare se solicită încasarea pretinsei părți, din costul automobilului procurat în timpul căsătoriei sau din valoarea la data pretinsei partajări.

A relevat că, instanțele judecătorești, deși fac trimitere la prevederile art. 25 alin. (1) – (4) din Codul familiei și, în special, la alin. (3) și (4), au adoptat hotărâri contrare cadrului legal reținut, contrar mecanismului descris, în afara

împuternicirilor legale și a dispus încasarea din contul recurenteii în beneficiul intimatului a ½ parte din pretinsul cost apreciat arbitrar și neprobat al automobilului la data dobândirii, fără a pătrunde în esența litigiului dedus. Or, în prezent, cadrul național nu prevede nici o normă legală, ce ar prevedea încasarea a ½ parte din costul unui bun dobândit în timpul căsătoriei, luând ca referință pretinsul preț de procurare, de la data dobândirii, după o perioadă de timp, la data partajării.

A notat că, faptul dobândirii de către recurentă și intimat a automobilului de model xxxx în timpul căsătoriei prin procurare din veniturile comune, contra sumei de 3500 de Euro, nu a fost dovedit cu probe veridice și suficiente. Or, acest fapt a fost invocat în cererea de apel, însă a rămas fără un răspuns din partea instanței de apel.

A invocat că, la data judecării cauzei, deja pretinsul bun în devălmășie – automobilul de model xxxx nu se afla în proprietatea recurenteii, fiind înstrăinat unei alte persoane, or, reieșind din natura litigiului și din definiția partajului, bunurile partajate necesită să fie în proprietatea soților, iar în cazul lipsei/înstrăinării bunurilor se impune cu tot altfel de acțiune, dar numai nu partajul, motiv asupra căruia instanța de apel a omis să se pronunțe.

A declarat că, datorită omisiunii instanței de apel de a se pronunța asupra tuturor motivelor invocate în apel, a creat recurenteii impresia că, nu a fost auzită și implicit recurenta consideră că, nu a avut parte de un proces echitabil.

A specificat că, declarând apel, a invocat în calitate de temei de casare a hotărârii primei instanțe faptul că, adeverința din 13 septembrie 2019, eliberată de către Agenția Servicii Publice nu confirmă modul de obținere și implicit, în consecință, nu confirmă faptul că, automobilul în litigiu este bun proprietate comună în devălmășie a soților sau este numai bun personal al unuia din soți și, anume, a recurenteii, obținut prin moștenire sau în baza altor convenții gratuite, reieșind din prevederile art. 22 din Codul familiei, însă instanța de apel a conchis că, bunul enunțat este un bun proprietate comună în devălmășie.

A considerat că, aprecierea și motivarea instanței de apel cu referire la adeverința din 13 septembrie 2019, eliberată de către Agenția Servicii Publice este una arbitrară și contrară prevederilor art. 118 alin. (1) și 121 CPC, or, proba în sine este una incompletă și insuficientă, care nu confirmă modul de obținere a bunului și statutul acesteia, iar sarcina probării este pusă în seama intimatului.

De asemenea, a considerat că, modul de dobândire a bunului urma a fi probat prin prezentarea contractului de vânzare-cumpărare, care nu a fost prezentat de către intimat.

A menționat că, instanța de apel, vis-a-vis de motivul invocat în apel precum că, constatarea instanței de judecată precum că, prețul minim de piață al unui automobil de model xxxx este de 3500 de Euro nu a fost dovedită cu probe veridice și suficiente, a reținut că, valoarea bunului enunțat este una rezonabilă, fiind determinată în baza prețurilor de vânzare ale automobilelor de același model și cu același an de producere. Totodată, instanța de apel a reținut că, deși recurenta nu este de acord cu valoarea bunului, aceasta nu a prezentat careva probe, care să ateste costul bunului enunțat, or, deși bunul se află în gestiunea ultimei, spre deosebire de

intimat, avea posibilitatea să prezinte copia contractului de vânzare-cumpărare sau să efectueze un raport de evaluare a automobilului.

A susținut că, această motivare a instanței de apel este vădit arbitrară și contrară mecanismului de apreciere a probelor definit de Codul de procedură civilă.

A considerat că, aprecierea și motivarea instanței de apel cu referire la proba cu privire la prețul minim în baza unor poze de pe un site de plasare a unor anunțuri este una arbitrară și neîntemeiată, or, această probă în mod evident nu poate fi apreciată prin prisma prevederilor art. 130 CPC, ca fiind veridică, completă, nepărtinitoare, suficientă și oportună pentru soluționarea cauzei.

A afirmat că, prima instanță greșit a încasat în beneficiul intimatului cheltuielile de judecată în sumă de 1021 de lei, deoarece o asemenea cerință nu a fost înaintată, nu a fost dezbătută în cadrul dezbaterilor judiciare, această cerință fiind înaintată abia în pledoarii.

Prin notificarea din 09 februarie 2021 Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimatului copia recursului, înștiințându-l despre necesitatea depunerii referinței (f. d. 157), însă ultimul nu și-a valorificat acest drept și nu a depus referință.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că, Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa părților copia deciziei contestate la 15 ianuarie 2021 (f. d. 138).

Astfel, recursul declarat la 26 ianuarie 2021 este în termen.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul declarat de către Tatiana Dercaci (Roșca), reprezentată de către avocatul Ion Cîșlari, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat asupra deciziilor instanței de apel are caracter nedevolutiv și controlul judiciar se circumscrie doar asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se în exclusivitate doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Rebai și alții contra Franței, 25 februarie 1995), pe când în recursul declarat de către Tatiana Dercaci (Roșca), reprezentată de către avocatul Ion Cîșlari, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către Tatiana Dercaci (Roșca), reprezentată de către avocatul Ion Cîșlari, ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), 433 lit. a), art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul declarat de către Tatiana Dercaci (Roșca), reprezentată de către avocatul Ion Cîșlari, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Dumitru Mardari

Mariana Pitic